

каменнитѣ надписи. На родове се раздѣляли и тѣхнитѣ сродници, именно: аваритѣ, печенегитѣ, маджаритѣ, хазаритѣ и пр. Всѣки родъ съ заетитѣ отъ него земи се намиралъ подъ управлението на родоначалника. Константинъ Багрянородни казва, че цѣлата печенежка държава се дѣляла на осѣмъ области и въ всѣка областъ билъ поселенъ единъ родъ или племе. Прѣдставителитѣ на племето или архонгитѣ, както ги нарича Багрянородни, се намирили въ нѣкакъвъ видъ подчиненостъ спрямо главния вождъ, който у аваритѣ, хазаритѣ и пр. се наричалъ каганъ, а у българитѣ се титулиралъ съ съкратената форма канъ, както и у нѣкои други туркески народи. Помногочисленитѣ родове образували племе, което било длъжно да прѣдставлява извѣстно количество войници, които съставлявали племенна орда или дружина; тя заедно съ прѣдводителя ѝ трѣбвало да се подчинява на върховния вождъ или на хана на всичкитѣ дружини или орди. Писателитѣ, както е извѣстно, споменуватъ за раздѣлението на българитѣ на такива орди. Слѣдователно дружинния принципъ на българитѣ може да се каже, че е съществувалъ, когато още тѣ сѣ живѣли въ Азия; то е било тѣхно учрѣждение наследствено, което тѣ не сѣ го заели отъ готитѣ или отъ друго нѣкое германско племе, както се искава напоследъкъ г-нъ Т. Успенски, нѣ сѣ го наследили отъ своитѣ прѣдци у които това политическо устройство е било свойствено и обичайно (патрион ке итисменон). Не знаемъ за какво г-нъ В. Златарски пише, че „дружинното начало у българитѣ прѣди поселението имъ на Балканския полуостровъ се намира още въ областта на прѣдположението“. Ний не можемъ да се съгласимъ съ горнитѣ думи, тъй като въ дохристиянската България срѣщаме слѣди отъ дружинния принципъ. Между другото нека си припомнимъ още и слѣдния характеристиченъ случай. Византийскитѣ пленници задъ Дунава, бѣха оставени отъ българитѣ, послѣдователни на своя старъ държавенъ принципъ, подъ управлението на своя стратилатъ Кордила, войнски началникъ, които се намиралъ въ извѣстна подчиненостъ спрямо българския великъ ханъ. Прѣди два вѣка отъ тази случка сжщо и аваритѣ оставили плененитѣ византийци да се управляватъ отъ Кубера. Разликата е тукъ тази, че българитѣ назначили на началникъ отъ византийско происхождение, лице къмъ което имали пълно довѣрие, а аваритѣ имъ наложили свой началникъ.